تقویت هویت مادری

مادری در کنار همسری مهم ترین نقشی است که زنان در خانواده بر عهده می گیرند. بقای نسل بشر و به طور کلی انتقال فرهنگ از نسلی به نسل دیگر توسط زنان و مادران صورت می گیرد. مادر شدن تجربه ای است جهانی که تمامی زنان را در سراسر دنیا به یکدیگر پیوند می دهد. در تمامی فرهنگ ها ، مادری به عنوان یکی از اجزای هویت زنان محسوب می شود. حس مادری با شروع بارداری شکل گرفته و با احساس مسئولیتی جدید در مراحل رشد کودک هویت می یابد. امنیت، حمایت، محبت، بازی و تربیت سلسله اموری هستند که مادران در ارتباط با فرزندان خویش انجام می دهند. همه این کارها در بستر رفتارهای اخلاقی مانند گذشت، بردباری و مدارا، گاهی مهربانی و گاهی سخت گیری انجام می گیرد. تجلی احساس مادرانه و نیاز به فرزند در بسیاری از زنان به سادگی قابل مشاهده است زیرا شدت احساسات و عواطف از صفات بارز آنهاست و مهم ترین عرصه تجلی عاطفه و احساس، مادری کردن است و زن فقط با مادر شدن می تواند تمام ظرفیت های عاطفی خود را بروز دهد. برخلاف وجود مسائل و مشکلات مرتبط با فرزند آوری، مادری، تجربه‌ای ارجمند با ویژگی‌های منحصر به فرد است که هیچ‌کس غیر از مادر نمی‌تواند آن را تجربه کند. این تجربه با ویژگی‌هایی نظیر تکامل روحی، افزایش مسئولیت‌پذیری و حامی یک شخص بی‌دفاع بودن، ازخودگذشتگی و افزایش صبر و تحمل، عشق و دلبستگی شدید، افزایش امید به زندگی، حس آرامش همراه است؛ با این وجود مادرشدن برای زنان اهمیت زیادی دارد. قرآن کریم برای ویژگی ها، وظایف و حقوق مادران مقام و جایگاه ویژه ای در نظر گرفته که عمل به آنها موجب ارزشمندی هر چه بیشتر این نقش می شود.[1] اگرچه در یک خانواده برای اینکه فرزندان به‌صورت درست تربیت شوند، وجود پدر و مادر در کنار هم بسیار مهم و ضروری است، اما همواره مادرها نسبت به پدرها نقش پررنگ‌تر و مؤثرتری در زمینه تربیت کودکان برعهده دارند؛ چراکه معمولاً بچه‌ها در طول روز زمان بیشتری را با مادران خود سپری می‌کنند و این مادران هستند که با یاددادن اصول کلی زندگی و آموزش آن به کودکانشان، زمینه را برای شکل‌گیری شخصیت فرزندان به وجود می‌آورند. اهمیت نقش مادران در زمینه فرزندپروری از آنجایی روشن می‌شود که با تولد نوزاد، این مادر است که برای اولین‌بار کودک را در آغوش می‌گیرد، او را بغل می‌کند و کم‌کم او با بزرگ‌تر شدن و رشد کردن از مادر خود یاد می‌گیرد که چگونه با دیگران رفتار کند؛ بنابراین رفتار مادران با فرزندانشان در شکل‌دهی ساختار کلی شخصیت آن‌ها تأثیر چشمگیری دارد.

مادر همواره تلاش می‌کند یک محیط مطلوب را برای رشد بهینه فرزند خود فراهم کند؛ از همان روزهای اول تولد فرزند، این مادران هستند که سعی می‌کنند محیطی مطلوب و مناسب را برای رشد، بازی و خلاقیت فرزندان خود را

[1]. (آیه ١٤ سوره لقمان) ، مادرش او را با ناراحتی حمل کرد، در هنگام بارداری هر روز رنج و ناراحتی تازه ای متحمل می شد. سپس در ادامه آیه می فرماید من را و پدر و مادرت را سپاسگزار . (ارزشمندی مقام زن)

فراهم کنند تا کودکان بتوانند در آرامش کامل رشد کنند. مادر همواره تلاش می کند فرزند خود را از لحاظ رفتاری به حد تکامل و رشد مناسب برساند؛ مسلماً هیچ‌کس مثل مادر نمی‌تواند فرزند خود را به‌خوبی بشناسد، چراکه فقط مادر از نزدیک مراحل تکامل رفتاری کودکش را مشاهده کرده و به خصوصیات و ویژگی‌های رفتاری و اخلاقی فرزند خود شناخت کامل دارد. مادران با توجه دقیق به رفتار و گوش‌دادن به حرف کودکان خود باصبر و حوصله می‌توانند به خوبی بفهمند در سر فرزندانشان چه می‌گذرد و آن‌ها چه خواسته‌ها و نیازهایی دارند.

مادر همواره تلاش می‌کند با فرزندانش ارتباط خوبی داشته باشد، به آن‌ها عشق بورزد و مراقبشان باشد؛ مسلماً عشق ورزیدن به فرزند مهم‌ترین **نقش مادر در تربیت** او محسوب می‌شود، بنابراین درصورتی‌که شما با کودکتان مهربان بوده و در فعالیت‌های روزانه در کنار آن‌ها باشید، بچه‌ها نیز به‌صورت خودبه‌خودی یاد می‌گیرند که وقتی بزرگ شدند، با اطرافیانشان مهربان و رئوف باشند. بنابراین رفتار یک مادر با فرزندان، نه تنها در دوران کودکی او بلکه در بزرگسالی هم، بر روی رشد و تکامل او اثر دائمی و مطلوبی خواهد داشت.

مادر بر فرزندانش حق حیات دارد، او حمل می کند، وضع حمل می کند، تغذیه می کند و نگهداری می کند. عشق او مایه تداوم نسل است. مادر هویت ملت ها را می سازد و شخصیت یک ملت را تعیین می کند، بذر ایمان را در دل فرزندانش می کارد و رویش های اخلاقی را در وجود آنها پدید می آورد. اوست که هم هوای خانه را دارد و هم مشتاق اصلاح جامعه است، هوای خانه را دارد چون حضورش در خانواده هوا را توام با عشق و از خودگذشتگی می کند و به اصلاح جامعه اهتمام می ورزد چون آموخته است آنچه از دستش بر می آید از جامعه دریغ نکند.

خوشبختانه امروزه جنبه‌های اقتصادی در ارزش و فواید فرزندآوری مهم نیست؛ بلکه آنچه اهمیت اصلی را دارد بعد عاطفی داشتن فرزند، رسیدن به تکامل در ابعاد مختلف و از همه مهمتر فرصت دادن به یک انسان دیگر برای درک عظمت این دنیای زیبا و خالق مهربان و بی بدیل آن است و این جز با عشق بی نظیر مادر به فرزندش ممکن نیست.

در این میان گذار به مادری برای زنان شاغل ممکن است با چالش‌های متعددی همراه باشد. در مقابل، محیط اجتماعی و سیاستی مناسب، با رویکرد دوستدار و حامی خانواده، شرایط شغلی و زندگی و حمایت‌های عاطفی خانوادگی (به‌ویژه ازطرف همسر) می‌تواند نقش مهمی در طبیعی‌بودن گذار به مادری زنان شاغل ایفا کند. بهتر است در فرهنگ سازی و گفتمان سازی اولین هدف ارتقای جایگاه مادری در باور عمومی و تقویت هویت مادری باشد. هیچ کس مخالف نقش آفرینی اجتماعی زنان نیست بلکه بارها در گفتمان و فرمایشات رهبر فرزانه انقلاب مشاهده کردیم که به آمار تحصیلات عالیه با نقش آفرینی

هـای اجتمـاعی زنـان در جامعـه افتخـار کـرده انـد. از طرفـی تقویـت هویـت مـادری در بـاور عمـومی جامعـه، موجب افزایش فرزند آوری و رشد جمعیت جوان جامعه خواهد شد.

حمایـت هـای اجتمـاعی بـه طـور قابـل تـوجهی باعـث تقویـت هویـت مـادری مـی شـود هـر آنچـه زنـان از جانـب خانواده، همسـر و جامعـه مـورد حمایـت قـرار گیرنـد، مـادری را بـه عنـوان مرحلـه ای منحصـر بـه فـرد از زنـدگی خـود تلقـی مـی کننـد. تغییراتـی کـه در حـوزه مـادری و خـانواده ایجـاد شـده متناسـب بـا ارزشـهای فرهنگـی و سازگار بـا جامعـه ایرانـی اسـت و مـادری کـردن همچنـان اهمیـت و ارزش خـود را حفـظ کـرده اسـت . از آنجـایی کـه حمایـت هـای اجتمـاعی و اطلاعـاتی تـاثیر مثبتـی بـر هویـت مـادری دارد، آمـوزش همسـران و خـانواده در زمینـه حمایـت از مـادران نیـز، مـی توانـد بـه تصـویر سـازی هـویتی مـادر کمـک نمـوده و آن را ارتقـاء دهـد. لـذا ایفـای نقـش مـادری و شـغلی بـه طـور همزمـان نیازمنـد چتـر حمـایتی همـه جانبـه جامعـه و نهادهـای مـرتبط اسـت در ایـن صـورت هـم سـلامت نـوزادان و کودکـان تضـمین مـی شـود و هـم دغدغـه و نگرانـی مـادران از مادری کردن کاهش می یابد.